

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 7 hallituksen esityksestä metsästyslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunta on 27 päivänä marraskuuta 1992 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 300/1992 vp.

Valiokunta on tässä yhteydessä ottanut käsiteltäväksi myös eduskunnan 1 päivänä joulukuuta 1992 valiokuntaan lähettämän ed. Luukkaisen ym. lakialoitteen n:o 52/1992 vp metsästyslaiksi ja eduskunnan 7 päivänä kesäkuuta 1991 valiokuntaan lähettämät ed. Rajamäen ym. toivomusaloitteen n:o 618/1991 vp metsästyslain uudistamisesta maata omistamattomien oikeudet turvaamalla sekä ed. Törnqvistin ym. toivomusaloitteen n:o 657/1991 vp valtion maa-alueiden käyttämisestä metsästysmatkailuun.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina osastopäällikkö Seppo Havu, ylitarkastaja Harri Dahlström ja ylitarkastaja Pirkko Skutnabb maa- ja metsätalousministeriöstä, ylitarkastaja Matti Osara ympäristöministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Pekka Vihervuori oikeusministeriöstä, ylikomisario Seppo Piipponen sisäasiainministeriöstä, va. johtaja Pertti Veijola ja toimialapäällikkö Martti Aarnio metsähallituksesta, lakimies Kurt Hemnell Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, osastonjohtaja Harto Linden Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta, puheenjohtaja Seppo Soro Suomen Eläinlääkäriliitosta, puheenjohtaja Ilkka Koivisto ja toiminnanjohtaja Risto Rydman Suomen Eläinsuojeluyhdistyksestä, johtokunnan jäsen Veli-Risto Cajander ja kampanjavastaava Mauri Leivo Eläinsuojeluliitto Animaliaista, toiminnanjohtaja Tapani Veistola Lintutieteellisten yhdistysten liitosta, hallituksen jäsen Jyrki Pynnönen Luonto-Liitosta, suojeluneuvoja Esa Niinivirta Maailman Luonnon Säätiö Suomen rahastosta, pääsihteeri Esko Joutsamo Suomen luonnonsuojeluliitosta, puheenjohtaja Juha Tiainen Suomen lintutieteellisestä yhdistyksestä, puheenjohtaja Pertti Koskimies Suomen linnustonsuojeluneuvostosta, toiminnanjohtaja Leila Talvitie Vihreä Risti — Gröna Korsetista, erikoiseläinlääkäri Mikael Il-

ves Helsingin eläinsuojeluyhdistyksestä, toiminnanjohtaja Esa Niemelä Metsästäjien keskusjärjestöstä, toiminnanjohtaja Juha K. Kairikko Suomen Metsästäjäliitosta, toiminnanjohtaja Ilkka Mäkelä Suomen metsästäjä- ja kalastajaliitosta, toiminnanjohtaja Kari Kyttälä Maanomistajain liitosta, toiminnanjohtaja Eero Rautama Suomen Erämiesten liitosta, puheenjohtaja Kari Vaaralahti Suomen Jousimetsästäjien Liitosta, hallituksen jäsen Risto Visa Suomen Ampujainliitosta, toiminnanjohtaja Öjvind Semenius Suomen Kennelliitosta, toiminnanjohtaja Jouni Filppa Paliskuntain yhdistyksestä, lakiasihteeri Heikki Hyvärinen Saamelaisvaltuuskunnasta, puheenjohtaja Jorma Lindblom Varsinais-Suomen riistanhoitopiiristä, riistapäällikkö Kalevi Laitinen Pohjois-Hämeen riistanhoitopiiristä, riistapäällikkö Jukka Keränen Kainuun riistanhoitopiiristä, riistapäällikkö Teuvo Eskola Lapin riistanhoitopiiristä, eläinsuojeluvalvoja Anja Eerikäinen Turusta, maanviljelijä Aarne Finér Savonlinnasta ja metsänhoitaja Juhani Laitinen Imatralta. Lisäksi ylitarkastaja Christian Krogell maa- ja metsätalousministeriöstä, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, terveyskeskuslääkäri Seppo Rätty Pellosta sekä poroisäntä Osmo Säkkinen ja tutkija Erik S. Nyholm Kuusamosta ovat antaneet kirjallisen asiantuntijalausunnon.

Hallituksen esitys ja eduskunta-aloitteet

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi metsästyslaki, joka säätelisi riistaeläinten ja eräiden muiden luonnonvaraisten eläinten pyydystämistä. Metsästystä olisi laissa lueteltujen riistaeläinten pyydystäminen. Muut eläimet, joiden pyydystämistä laki koskisi, olisivat sellaisia eläimiä, jotka nykyisinkin ovat täysin rauhoittamattomia. Edelleen lakiin sisältyisivät riistanhoitoa, metsästyksen järjestämistä ja koiran pitämistä sekä metsästyksen hallinto-organisaatiota kos-

kevat säännökset. Tämä laki olisi yleislaki, jonka ohella olisi noudatettava, mitä erityislaeissa on säädetty.

Olenaisen osan ehdotetun lain metsästystä koskevista säännöksistä muodostavat metsästys-oikeutta, metsästyksen harjoittamista sekä metsästystapoja ja pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevat säännökset. Metsästys-oikeus kuuluisi alueen omistajalle. Maanomistaja voisi vuokrata metsästys-oikeutensa. Metsästys-oikeuden haltija voisi antaa toiselle luvan metsästää alueellaan. Metsästyksessä olisi noudatettava riistakannan suhteen kestävän käytön periaatetta. Esityksessä todetaan, että pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevilla säännöksillä on otettu huomioon Suomea sitovat kansainväliset sopimukset.

Esityksellä pyritään edistämään erilaisten riistanhoidollisten toimenpiteiden suorittamista ja riistan elinympäristön suojelemista. Tässä tarkoituksessa esitykseen on sisällytetty myös ehdotukset yksityismetsälain ja ulkoilulain muuttamisesta.

Valtion mailla tapahtuvan metsästyksen ohjaamiseksi metsästyslakiehdotukseen on otettu säännökset valtiolle kuuluvan metsästys-oikeuden vuokraamisesta ja metsästyslupien antamisesta valtion omistamalle alueelle.

Esitykseen sisältyvän luonnonsuojelulain muutosehdotuksen tarkoituksena on sovittaa yhteen säännökset, jotka koskevat toisaalta sanotun lain nojalla rauhoitettuja lintuja ja nisäkkäitä ja toisaalta metsästyslain nojalla pyydystettäviä lintuja ja nisäkkäitä.

Riistanhoitomaksua ja pyyntilupamaksua koskevat säännökset on esityksessä sijoitettu omaan erillislakiinsa.

Lait on tarkoitus saattaa voimaan heti niiden tultua hyväksytyiksi ja vahvistetuiksi.

Lakialoite n:o 52/1992 vp on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle n:o 300/1992 vp metsästyslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Aloitteessa on tuotu esiin, että sen keskeisenä periaatteena on luonnon monimuotoisuuden vaaliminen sekä eläinten oikeuksien turvaaminen. Lisäksi aloitteessa todetaan, että se poikkeaa hallituksen esityksestä ennen kaikkea niiltä osin kuin hallituksen esitys on ristiriidassa eläinsuojelu- ja luonnonsuojelulain ja -periaatteiden sekä kansainvälisten sopimusten kanssa.

Toivomusaloitteessa n:o 618/1991 vp on esitetty, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin metsästyslain uudistamiseksi siten, että metsästysmaata omistamattomien oikeudet siinä yhteydessä turvataan, ja toivomusaloitteessa n:o 657/1991 vp,

että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin esteiden poistamiseksi valtion omistamien maa-alueiden luovuttamisesta metsästysmatkailun käyttöön.

Valiokunnan kannanotot

Yleistä

Valiokunta toteaa, että metsästys on vanhaan ollut osa suomalaista kulttuuria. Siten metsästyksen liittyy paljon perinteitä, joiden muotoutumiseen ovat eri aikoina vaikuttaneet yhteiskunnallisissa olosuhteissa, riistaeläinkannoissa ja pyyntimenetelmissä tapahtuneet muutokset. Nämä muutokset ovat nytkin johtaneet metsästyslainsäädännön uudistamistarpeeseen.

Suomen voimassa oleva metsästyslaki on vuodelta 1962. Hallituksen esityksessä uuden metsästyslain säätämistarvetta onkin perusteltu viime vuosien yhteiskunnallisella kehityksellä, jonka seurauksena metsästyslaki on monelta osin vanhentunut. Esityksen metsästyslakiehdotus on laadittu metsästyslakityöryhmän keväällä 1989 valmistuneen ehdotuksen pohjalta. Vaikka voimassa olevaan lakiin on sen voimassaoloaikana tehty lukuisia muutoksia, työryhmä totesi lain siinä määrin vanhentuneeksi, että muutosten toteuttaminen pelkästään osittaismuutoksina ei ollut tarkoituksenmukaista.

Hallituksen esityksessä on todettu, että nykyisin metsästys on ensi sijassa luonnon virkistyskäyttöön perustuva harrastusmuoto. Olennainen osa metsästystapahtumaa on luonnossa liikuminen, vaikka perimmäisenä tarkoituksena onkin saaliin saaminen. Tässä yhteydessä valiokunta korostaa riistanhoidon merkitystä oleellisena osana koko metsästysharrastusta. Menestyksellisessä riistanhoitotyössä maassamme on metsästyssuuroilla ollut tärkeä tehtävä. Valiokunta yhtyy siihen hallituksen esityksessä todettuun, että metsästyksen tulee tulevaisuudessaakin perustua kestävän käytön periaatteelle siten, että riistaeläinkannoista huolehditaan. Edellä esitetyn ohella valiokunta korostaa metsästyksen keskeistä merkitystä riistaeläinkantojen tarkoituksenmukaisessa säätelyssä, mikä on tuotu esiin hallituksen esityksessäkin. Erityisen merkitykselliseksi säätely muodostuu hirven ja eräiden uusien eläinlajien kuten minkin ja supikoiran osalta. On myös tärkeätä, että petoeläinkantoihin voidaan vaikuttaa erityisesti poronhoitoalueella.

Valiokunta on edellä korostanut riistanhoi-

don merkitystä ja pitänyt tärkeänä riistakanonista huolehtimista. Hallituksen esityksessä on tältä osin kiinnitetty erityistä huomiota metsäkanalintukantojen vähenemiseen. Esityksessä on katsottu, että riistaeläinkantojen suurimpana uhkana ei nykyään ole metsästys, vaan maankäytön sekä maa- ja metsätalouden muuttumisesta johtuvat muutokset riistan elinympäristössä. Valiokunta yhtyy siihen esityksessäkin todettuun, että metsätaloudessa tulisi myös riistaeläinten, varsinkin metsäkanalintujen, tarpeet ottaa aikaisempaa enemmän huomioon. Tavoitteena tulisi olla metsien mahdollisimman monipuolinen hyödyntäminen. Samalla metsiämme voitaisiin hyödyntää myös taloudellisesti kehittämällä metsästysmatkailua, mikä lisäisi toimeentulomahdollisuuksia maaseudulla. Valiokunta pitää hallituksen esityksen mukaisesti tärkeänä, että riistaeläinten elinympäristön muutosten vaikutusten selvittämiseksi ja riistanhoidon edistämiseksi muuttuneissa olosuhteissa tutkimus- ja selvitystyötä lisätään nykyisestään.

Valiokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, etteivät metsästysmahdollisuudet ole riittäviä metsästäjien lukumäärään nähden. Ongelmaa on kosketeltu myös hallituksen esityksessä. Ongelman syntymiseen ovat vaikuttaneet metsästäjämäärän kasvu ja väestön siirtyminen haja-asutusalueilta taajamiin. Tarve metsästysmahdollisuuksien lisäämiseen onkin suurin taajama-väestön piirissä. Vireästi toimivat metsästysseurat ovat sen sijaan maaseudulla onnistuneet tarjoamaan paremmin metsästysmahdollisuuksia asukkaalle. Lisäksi Lapin läänissä ja eräissä Oulun läänin pohjoisosien kunnissa asukkailla on vanhastaan ollut oikeus metsästää kunnassa olevilla valtion mailla. Valiokunta pitää tärkeänä, että metsästyksen harrastajille, joilla ei muutoin ole mahdollisuutta metsästykseseen, pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään siihen tilaisuus valtiolle kuuluvilla alueilla.

Metsästysoikeus on maassamme pääsääntöisesti ollut sidoksissa maanomistusoikeuteen. Tärkeimmän poikkeuksen siitä on muodostanut karhun, suden ja ahman metsästys, jota on voinut harjoittaa ilman alueeseen kohdistuvaa metsästysoikeutta. Maanomistuksessa tapahtunut pirstoutuminen on kuitenkin viime vuosina vaikeuttanut metsästystä ja metsästysseurojen toimintaa. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että maanomistusolojen muutoksesta metsästykselle aiheutuvia vaikutuksia seurataan ja että tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin metsästysseurojen toimintamahdollisuuksien säilyttämiseksi.

Esitykseen liittyviä erityiskysymyksiä

Säädetty metsästyslaki käsittäisi alueellisesti koko maan Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Lakiehdotuksen käsittelyn yhteydessä tapahtuneessa asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin esitetty, ettei lakia ainakaan tässä vaiheessa ulotettaisi koskemaan saamelaisten kotiseutualuetta, koska esityksen mukainen laki loukkaisi saamelaisten omaisuudenturvaa ja saamelaisten kulttuurinharjoittamista. Tällöin on viitattu siihen, että lakiehdotuksen mukaan metsästysoikeus kuuluisi pääsäännön mukaan maanomistajalle, jolloin saamelaisten epäselvä maahan kohdistuva omistusoikeus, tai mahdollinen muuhun kuin maanomistusoikeuteen perustuva metsästysoikeus, tulisi ensin selvittää. Valiokunta toteaa kuitenkin, että jo tällä hetkellä voimassa olevan lain mukaan metsästysoikeus kuuluu pääsääntöisesti maanomistajalle. Olenaisiin muutoksi nykytilanteeseen olisi se, että suurpetojen metsästys tulisi riippuvaiseksi alueeseen kohdistuvasta metsästysoikeudesta. Valiokunta tulee kuitenkin jäljempänä esittämään sellaisia muutoksia lakiehdotukseen, jotka mahdollistavat kuntalaisten vapaan metsästysoikeuden nojalla harjoitettavan suurpetojen metsästyksen alueellisten kiintiöiden puitteissa. Kun lakiehdotuksen säännökset eivät siten muuttaisi merkittävästi nykyisin valtion alueilla käytössä olevia metsästysjärjestelyjä, valiokunta katsoo, ettei tältä osin ole aihetta esittää muutoksia hallituksen esitykseen. Saamelaisten aseman ja oikeuksien osalta valiokunta viittaa myös perustuslakivaliokunnan lausuntoihin n:ot 3/1990 vp ja 8/1993 vp.

Metsästyslakiehdotuksessa esitetään luovuttavaksi voimassa olevaan metsästyslakiin sisältyvästä riistaeläinten jaosta vahinkoeläimiin ja muihin riistaeläimiin. Sen sijaan uuden metsästyslain soveltamispiiriä ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös rauhoittamattomien eläinten tappamista ja pyydystämistä. Valiokunta pitää näitä uudistuksia sinänsä tarpeellisina. Lakiehdotuksen 5 §:n 1 ja 2 momenttiin on kuitenkin sisällytetty lajikohtaiset luettelot riistaeläimistä ja rauhoittamattomista eläimistä, jolloin riistaeläimiä määriteltäessä perusteena on käytetty saaliin käyttöarvoa metsästäjälle. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että määritelmä on eräiden eläinlajien osalta tulkinnanvarainen. Lakiehdotuksen yksityiskohtaisista perusteluista ilmenee myös, että riistalajien luetteloon on lisätty lajeja, joille todennäköisesti on

tulossa elinvoimainen kanta Suomeen. Valiokunta toteaaakin, että luettelon sisällyttäminen lain-tasoiseen säännökseen voi estää riistaeläinkannoissa tapahtuvien muutosten riittävän joustavan huomioon ottamisen. Esityksessä on kuitenkin tähdennetty, että eläimen nimeäminen riistaeläimeksi ei kuitenkaan merkitse sitä, että eläintä ilman muuta metsästettäisiin. Rauhoitettavista riistaeläimistä säädettäisiin asetuksella. Valiokunta tyytyykin siihen, että se esittää jäljempänä vain eräitä muutoksia lakiin otettavaksi ehdotettuihin luetteloihin.

Metsästyslakiehdotuksessa harmaalokki on sisällytetty 5 §:n 2 momenttiin otettuun rauhoitamattomien eläinten luetteloon. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että harmaalokkikoloniati, joiden piiristä myös erät riistalajit hakevat suojaa, rauhoitetaan.

Valiokunta edellyttääkin, että harmaalokkikoloniati rauhoitetaan asetuksella annettavin säännöksin.

Metsästyslakiehdotuksen 5 §:n 3 momentissa on määräyksiä kissan sovellettavista säännöksistä. Valiokunnan saamissa asiantuntijalausunnoissa on toisaalta korostettu kissan asemaa kotieläimenä, jota ei voida rinnastaa haittaeläimiin, ja toisaalta tuotu esiin villiintyneiden kissojen riistalle ja muille luonnon eläimille aiheuttamat vahingot. Villiintyneiden kissojen on myös katsottu muodostavan eräissä tapauksissa kansanterveydellisen vaaran. Valiokunta tulee jäljempänä esittämään lakiehdotukseen eräitä muutoksia, joilla korostettaisiin sitä, että metsästyslain kissaa koskevat säännökset tulisivat sovellettaviksi vain villiintyneisiin kissoihin. Lisäksi valiokunta tulee esittämään lakiin lisättäväksi säännöksiä, joilla pyritäisiin estämään kissojen hylkääminen luontoon.

Edellä on todettu, että metsästyslakiehdotuksen mukaan suurpetojen metsästys tulisi riippuvaiseksi alueeseen kohdistuvasta metsästysoikeudesta. Voimassa olevan lain mukaan karhua, sutta ja ahmaa saa metsästää ilman alueeseen kohdistuvaa metsästysoikeutta. Hallituksen esityksessä suurpetojen metsästyksen sitomista alueeseen kohdistuvaan metsästysoikeuteen on perusteltu sillä, etteivät suurpedot enää merkitse sellaista uhkaa ihmisen toiminnalle, että vapaa metsästysoikeus niiden osalta olisi perusteltua. Ottaen erityisesti huomioon tämän vapaan metsästysoikeuden harjoittamiseen liittyneet kielteiset ilmiöt, jotka ovat vaikuttaneet kielteisesti metsästysharrastuksen yleiseenkin arvostukseen, valiokunta pitää suurpetojen metsästysoikeuden

yksityiskohtaisempaa sääntelyä perusteltuna. Tässä yhteydessä valiokunta korostaa myös sitä, että tarvittaessa metsästyksen määrälliseen ja alueelliseen mitoittamiseen voidaan vaikuttaa lakiehdotuksen 10 §:n 2 momentin säännöksillä. Viimeksi mainittuihin säännöksiin valiokunta tulee pykäläkohtaisissa muutosehdotuksissa esittämään edellä todetun mukaisesti lisäystä, joka antaisi mahdollisuuden alueellisen kiintiöjärjestelmän käyttöönottoon. Mainittu järjestelmä mahdollistaisi joustavan suurpetojen metsästyksen erityisesti poronhoitoalueella olevilla valtion mailla. Valiokunta pitää myös tarpeellisena, että rauhoitettujen riistaeläinten muun muassa porotaloudelle aiheuttamat vahingot voidaan tarvittaessa estää maa- ja metsätalousministeriön sallimalla pyynnillä.

Valiokunta edellyttääkin, että asetuksessa säädetään maa- ja metsätalousministeriölle valtuutus myöntää vahinkojen estämistä varten poikkeuslupa rauhoitetun riistaeläimen tappamiseen tai pyydyttämiseen.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että edellä mainittujen poikkeuslupa-asioden käsittely maa- ja metsätalousministeriössä muodostuu niin joustavaksi, että käsittely voi tapahtua viivittelemättä.

Jo todetusta on ilmennyt, että valtion alueita koskevat metsästysjärjestelyt eivät metsästyslakiehdotuksessa poikkea juurikaan nykyisin voimassa olevista järjestelyistä. Ehdotuksessa esitetään säilytettäväksi kuntalaisten oikeus metsästää valtion alueella Lapin läänissä ja eräissä Itä-Suomen kunnissa. Metsähallituksen selvitysten mukaan tämän ns. kuntalaisten vapaan metsästysoikeuden käyttö käsittää valtaosalla aluetta 95—98 prosenttia metsästäjämäärästä ja saadusta saaliista. Vaikka metsästyksellä on enää vain vähäinen merkitys toimeentulon kannalta, oikeudella metsästää kotikunnassa olevilla valtion mailla on alueiden laajuuden vuoksi suuri merkitys Pohjois-Suomen maaseudun asukkaiden viihtyvyydelle. Tätä korostaa vielä se, että kyseisillä alueilla on tarjolla vain vähän yhteiskunnan tuottamia vapaa-ajanpalveluja. Hallituksen esitykseen yhtyen valiokunta pitääkin kuntalaisten vapaan metsästysoikeuden säilyttämistä tarpeellisenä.

Valiokunta on edellä kiinnittänyt huomiota niiden metsästäjien asemaan, joilta puuttuvat metsästysmahdollisuudet. Samalla valiokunta on todennut, että heidän mahdollisuuksiaan metsästää valtion alueilla tulisi lisätä. Pykäläkohtaisissa muutosehdotuksissa valiokunta tu-

leekin esittämään, että valtiolle kuuluvan metsästysalueen vuokraamista koskeviin säännöksiin tehtäisiin muutoksia, joilla pyrittäisiin lisäämään erityisesti taajamissa asuvien metsästäjien metsästysmahdollisuuksia. Tässä yhteydessä valiokunta korostaa myös sitä, että valtion alueiden tarjoamia metsästysmahdollisuuksia hyödynnettäessä tulee huomiota kiinnittää myös siihen, että asetetut riistanhoitovelvoitteet täytetään.

Metsästyslakiehdotuksen 20 §:n säännökset metsästyksen harjoittamiselle asetettavista yleisistä vaatimuksista vastaavat pääpiirteissään voimassa olevassa laissa olevia vaatimuksia. Valiokunta on yleisissä kannanotoissaan yhtynyt hallituksen esityksessä omaksuttuun näkemykseen, jonka mukaan metsästyksen tulee perustua kestävän käytön periaatteelle. Korostaen tämän periaatteen keskeistä merkitystä metsästyksen harjoittamiselle valiokunta tulee ehdottamaan, että lakiin otettaisiin nimenomainen maininta kestävän käytön periaatteiden huomioon ottamisesta. Kestävän käytön periaatteiden huomioon ottamiseen liittyy myös riistanhoitotyö, jonka merkitystä valiokunta on edellä jo korostanut. Valiokunta tulee myös pykäläkohtaisissa muutosehdotuksissa esittämään, että myös riistaeläinkantojen tuoton jatkuvuuden turvaamisesta tarkoitukseen sopivalla riistanhoidolla otettaisiin maininta metsästyksen harjoittamiselle asetettaviin yleisiin vaatimuksiin.

Valiokunta toteaa, että kestävän käytön mukainen riistakantojen verottaminen edellyttää korkeatasoista riistantutkimusta. Mahdollisuudet tähän ovat merkittävästi parantuneet, kun tutkimusvälineet ovat kehittyneet ja käyttöön on otettu muun muassa radiopeilausalaitteita. Erityisesti pitkäaikaisen tutkimuksen kannalta on tärkeää, että riittävän laajoja alueita varataan pysyvään tutkimuskäyttöön. Valiokunta pitääkin perusteltuna, että nimenomaan tutkimustarkoituksiin alun perin tarkoitetut luonnonpuistot tai niiden osat rauhoitetaan metsästykseltä. Tämä ei myöskään rajoittaisi merkittävästi paikallisten asukkaiden metsästysmahdollisuuksia, koska luonnonpuistoja on vähän ja ne ovat kansallispuistoihin nähden pinta-alaltaan pieniä. Luonnonpuistoja on tällä hetkellä 19 ja niiden pinta-ala on 151 700 hehtaaria.

Valiokunta edellyttääkin, ettei vastaisuudessa säädettä enää asetuksella sellaisia poikkeuksia luonnonsuojelulain (71/23) 2 §:n säännöksistä, jotka mahdollistavat metsästyksen nimenomaan tutkimustarkoituksiin alun perin tarkoitetuissa

luonnonpuistoissa tai niiden osissa, ja että jo säädetyt poikkeukset metsästyksen sallimiseksi kyseisillä alueilla kumotaan.

Metsästystavoista annettavat säännökset luovat puitteet metsästyksen harjoittamiselle. Hallituksen esityksessä on todettu, että metsästyslakiehdotuksen 32 §:ään ehdotetut säännökset pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä sisältävät ns. Bernin sopimuksen mukaiset rajoitukset. Kielletyt pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät on luetteloitu lakiehdotuksen 32 §:n 1 momentissa. Lakiehdotuksen mukaan kiellettäväksi tulisi muun ohella sellaisten rautojen käyttö, jotka eivät tapa heti. Valiokunnassa tapahtuneessa asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty erityistä huomiota sallittujen rautojen eli ns. tappavien rautojen käyttöön. Hankkimansa selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että muun muassa rautojen rakennetta koskevilla säännöksillä tulee varmistua siitä, että raudat ovat hetitappavia ja että pyynti muodostuu selektiiviseksi, jolloin rautoihin joutuu vain pyynnin kohteena olevia eläimiä.

Valiokunta katsoo, että piisamin pyynti muodostaa rautapyynnissä erityisen ongelman. Sallittuihin rautatyyppeihin onkin tämän metsästyslain osalta kiinnitettävä erityistä huomiota. Piisami on Pohjois-Amerikasta maahamme tuotu eläin, jonka kannalla on täällä vieraassa ympäristössä taipumus muodostua liian suureksi, jolloin eläin kuluttaa elinympäristöstään loppuun sille ravintona välttämättömän vesikasvilisyyden. Ravinnon puutteesta johtuvat eläimen vaellukset voivat suuntautua myös kuivalle maalle aiheuttaen tuolloin tuskallisen nälkäkuoleman. Kun piisaminpyynti on viime aikoina merkittävästi vähentynyt, on todennäköisyys liian suurien kantojen muodostumiselle kasvanut. Valiokunta toteaa edellä esitetyn katsannonkin perusteella, että rautapyynti on välttämätöntä piisamikantojen sääntelyn vuoksi. Rautapyyntiä ei voida korvata vaihtoehtoisella pyyntimuodolla.

Metsästyslakiehdotus sallisi jalkanarun käytön pyyntivälineenä, jolloin jalkanarun käyttö voisi korvata kiellettäväksi ehdotettujen myrkyjen käytön muun muassa ketunpyynnissä. Valiokunta toteaa, että Ruotsissa suoritetuissa tutkimuksissa tämä elävänä pyytävä laite on havaittu hyväksi. Eläinsuojelullisesti on kuitenkin välttämätöntä, että laite koetaan päivittäin. Koska kysymyksessä on lisäksi uusi pyyntitapa maassamme, valiokunta pitää tärkeänä, että riistantutkimuksen ja viranomaisten taholta seu-

rataan tämän pyyntitavan käyttöä ja siinä mahdollisesti ilmeneviä ongelmia.

Aktiiviseen riistanhoitoon kuuluu muun ohella eläinten tarhakasvatus ja tarhassa tuotettujen riistaeläinten istuttaminen luontoon. Istutusten jälkeen tapahtuvassa eläinten ruokinnassa syntyy helposti eläinkasaumia, jotka hokuttelevat myös petoeläimiä alueelle. Siten esimerkiksi faasanien istutusalueille muodostuu helposti vahva kanahaukkakanta. Valiokunta toteaa, että tällä hetkellä on luonnonsuojelulain 14 a §:n perusteella mahdollista saada lääninhallituksen tai ympäristöministeriön poikkeuslupa kyseessä olevien petolintuysilöiden pyydystämiseen. Eläimet voidaan tällöin tappaa tai pyydystää elävinä, jolloin viimeksi mainitussa tapauksessa niiden siirtäminen muualle luontoon on mahdollista. Valiokunta katsoo, että luonnonsuojelulain 14 a §:ää tulisi muuttaa siten, että maa- ja metsätalousministeriö voisi edellä mainittujen viranomaisten ohella myöntää tässä tarkoituksessa poikkeuslupan.

Asiantuntijalausunnoissa on kiinnitetty huomiota merialueella tapahtuvaan vesilintujen kevätmetsästykseen, sitä joko puoltaen tai vastustaen. Kevätmetsästys on sallittua Ahvenanmaalla, joka päättää itsenäisesti alueensa metsästysasioista. Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kevätmetsästyksellä on muuallakin maassamme pitkä traditio. Riistanhoidollisesti valiokunta pitää tärkeänä, että riistan tutkimuksella selvitetään, mitä koiraslinnun poistaminen merkitsee yksittäisen naaraan lisääntyvyydelle eli että pariutuuko naaras uudestaan saman lisääntymiskierron aikana vai vasta seuraavalla soidinkaudella talvehtimisvessillä. Tutkimuksen valmistuttua merilintujen kevätmetsästys on otettava kokonaisarvioinnin kohteeksi. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tutkimukset ovat osoittaneet, että kevätmetsästyksellä ei ole ollut haitallista vaikutusta haahkakantojen kehitykseen.

Valiokunta on kiinnittänyt myös huomiota niihin ongelmiin, joita liittyy lyijyhaulien käyttöön vesilintumetsästyksessä. Lyijyhauelit kulkeutuvat pohjamudasta puoliskeltajäsorsien suolistoon aiheuttaen myrkytystiloja tai niiden tuottamia kuolemaan johtavia suolitukkeumia. Viime vuosina tämä kielteinen ilmiö, josta jo aikaisemmin on kantautunut tietoja ulkomailta, on tullut esiin myös Suomessa. Muun muassa vesilintujen metsästysalueille pesimään siirtyneitä joutsenia on menehtynyt. Valiokunta katsoo,kin olevan perusteltua, että lyijyhaulien käyttö

vesilintumetsästyksessä kielletään. Koska kielon voimaan saattaminen aiheuttaa tarpeen haukkokannan osittaiseen uudistamiseen, valiokunta tulee jäljempänä ehdottamaan, että kiello astuisi voimaan kohtuullisen siirtymäkauden kuluessa.

Lakiehdotuksen 21 §:ssä edellytetään hirvieläimen ja karhun metsästyksessä ampujana toimivalta ampumakoetta. Asiantuntijakuulemisissa on tuotu esiin, että myös metsästäjätutkintoon tulisi yhdistää pakollinen ampumakoe. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että selvitetään metsästäjätutkintoon liittyvän ampumakokeen tarpeellisuus samoin kuin se, miten kokeet tulisi käytännössä järjestää. Valiokunta kiinnittää myös huomiota siihen, ettei hirvenmetsästyksen aloittamisajankohdalla aiheuteta haittaa maaseutuelinkeinojen harjoittamiselle.

Metsästyslakiehdotuksen 9 luvussa on säännöksiä metsästyksen ja riistanhoidon viranomaisista ja yhteisöistä. Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta säädettäväksi ehdotetun lain 3 §:stä ilmenee muun muassa, että valtion talousarvioon tulisi vuosittain varata riistanhoitomaksuista kertyvää rahamäärää vastaava määräraha käytettäväksi muun ohella Metsästäjän keskusjärjestön ja metsästäjien omatoimisuuteen perustuvien yhteisöjen toimintaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että metsästyksen ja riistanhoidon organisaatiota pyritään vastaisuudessa kehittämään siten, että painopistettä siirretään keskusjärjestötasolta kentälle. Tämän mukaisesti tulee myös edellä mainittujen määrärahojen jakoperusteita muuttaa.

Pykäläkohtaiset muutosehdotukset lakiehdotuksiin

Metsästyslaki

5 §. Valiokunta ehdottaa 1 momentin osalta eräiden sellaisten lintulajien poistamista riistaeläinlajiluettelosta, joiden kannat ovat jatkuvasti pysyneet hyvin vähälukuisina ja/tai joiden paikalliset kannat ovat suorastaan taantuneet ja jotka näin ovat joko valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaisia. Poistettavaksi ehdotettavat lintulajit ovat: sepelhanhi, mustalintu, pilkkasiipi, tarhattu viiriäinen, taivaanvuohi ja uuttukyyhky.

Niin ikään valiokunta ehdottaa rauhoittamattomien eläinten luettelosta poistettavaksi sellaisia lajeja, jotka eivät tuota riistakannoille eivätkä muutoinkaan sellaista vahinkoa, joka edellyt-

täisi niiden sisällyttämistä luetteloon. Poistettavaksi ehdotettavat lintulajit ovat: naakka, närhi, naurulokki, kalalokki, mustarastas ja varpunen. Valiokunta ehdottaa myös, että korppi olisi rauhoittamaton ainoastaan poronhoitoalueella ja että nisäkkäistä mustarotta poistettaisiin luettelosta.

Esitetyn lainkohdan 3 momenttiin valiokunta ehdottaa muutosta, joka supistaisi lainkohdan soveltamisalan koskemaan vain villiintyneitä kissoja. Soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät siten ns. kotikissat, joiden heitteillejätön saattamista rangaistavaksi teoksi valiokunta tulee jäljempänä esittämään. Villiintynyt kissa voidaan tunnistaa muun muassa ulkoisten tuntomerkkien, käyttäytymisen ja elinpiirin perusteella. Valiokunta katsookin, että villiintyneenä on pidettävä kissaa, joka hankkii ravintonsa luonnosta oman pihapiirinsä ulkopuolelta.

10 §. Kun lakiehdotuksen mukaan karhua, sutta ja ahmaa saisi metsästää vain se, jolla on kyseiseen alueeseen metsästysoikeus, valiokunta pitää tarpeellisena, että erityisesti valtion alueella tapahtuvassa suurpetojen metsästyksessä tulisi voida soveltaa alueellista kiintiöjärjestelmää. Valiokunta ehdottaakin ehdotetun lainkohdan 2 momenttia muutettavaksi siten, että asetuksella voitaisiin säätää metsästyksessä noudatettavasta kiintiöstä, jonka määräisi maa- ja metsätalousministeriö. Lisäksi valiokunta ehdottaa momenttiin lisättäväksi maininnan, jonka mukaan asetuksella voidaan säätää, että pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri.

14 §. Ehdotuksen 14 §:n 1 momentin mukaan kiinteistön uudella omistajalla olisi oikeus metsästysvuokrasopimuksen irtisanomiseen. Säännöksessä omistajanvaihdoksen laatua ei ole kuitenkaan yksilöity. Valiokunta katsoo, että ilmaisua "siirtyy toisen omistukseen" on pidettävä liian väljänä, koska se kattaa myös ns. yleisseuraannot kuten perinnöt ja fuusiot. Valiokunta esittääkin edellä mainitun ilmaisun korvaamista ilmaisulla "luovutetaan toiselle". Tuolloin sääntö koskisi sekä vastikkeellisia että vastikkeettomia luovutuksia jättäen kuitenkin soveltamisalan ulkopuolelle perinnön ja fuusion. Valiokunta toteaa myös, että 1 momentin viimeinen virke antaa luovutuksen-saajan hyväksymiselle merkityksen vain, jos tämä on tehty luovutuskirjassa. Koska säännöstä on yleiseltä esineoikeudelliselta kannalta pidettävä perusteettoman ahtaana, valiokunta ehdottaa säännökseen lisättäväksi maininnan siitä, että vuokrasopimus sitoo luovutuksensa-

jaa myös jos tämä on muutoin hyväksynyt sopimuksen.

Valiokunta toteaa, että metsästysvuokraoikeuden kiinnittämistä koskeva viittaussäännös on ehdotetussa pykälässä vasta 3 momentissa. Kuitenkin jo 2 momentin tilanteessa edellytetään kiinnityksen olemassaoloa, koska metsästysoikeuden pysyttäminen pakkohuutokaupassa edellyttää aina kiinnitystä. Valiokunta ehdottaakin 2 ja 3 momentin järjestyksen vaihtamista. Samalla valiokunta ehdottaa momentin sanamuotoa tarkistettavaksi.

Pykäläehdotuksen 2 momentti muuttuisi edellä esitetyn perusteella 3 momentiksi. Ottaen huomioon valiokunnan ehdottaman 2 momentin säännöksen sisällön, ulosottolain ja kiinnitysasetuksen säännöksiin ei olisi tarpeen enää viitata erikseen. Valiokunta ehdottaakin momentin sanamuodon selventämistä.

19 §. Valiokunta pitää tarpeellisena muuttaa lainkohtaa siten, että jo huomattavan omaisuutta uhkaavan vahingon torjumiseksi voitaisiin ryhtyä toimenpiteisiin lainkohdassa tarkoitetun metsästyksen sallimiseksi. Siten valiokunta ehdottaa säännöksestä poistettavaksi sanan "erityisen".

20 §. Valiokunta on edellä korostanut sitä, että metsästyksen tulee perustua kestävän käytön periaatteelle. Valiokunta esittääkin, että tämä periaate sisällytettäisiin myös metsästyksen harjoittamiselle asetettaviin yleisiin vaatimuksiin.

Valiokunta on myös todennut, että kestävän käytön periaatteiden huomioon ottamiseen liittyy riistanhoidon järjestäminen. Ottaen huomioon riistanhoidon keskeisen merkityksen valiokunta esittää lainkohtaan lisättäväksi uuden 2 momentin, johon sisältyisi säännös riistaeläinkantojen tuoton jatkuvuuden turvaamisesta tarkoituksenmukaisella riistanhoidolla.

Hallituksen esitykseenkin sisältyvän säännöksen siitä, että metsästyksellä ei saa aiheuttaa vaaraa tai vahinkoa ihmiselle tai toisen omaisuudelle, valiokunta esittää otettavaksi uuteen 3 momenttiin.

25 §. Valiokunta ehdottaa 3 momentin toisen virkkeen poistamista tarpeettomana.

31 § (uusi). Valiokunta pitää tarpeellisena, että lakiin otettaisiin pyynnin häiritsemistä koskeva kielto. Asiaa koskevan säännöksen valiokunta ehdottaa sijoitettavaksi lakiehdotuksen 4 lukuun. Valiokunta tulee jäljempänä ehdottamaan, että kiellon rikkomista koskeva rangaistussäännös lisättäisiin lakiehdotuksen 10 luvun metsästyksrikkomusta koskevaan pykälään.

Lakiin sisällytettäväksi ehdotetun uuden 31 §:n samoin kuin jäljempänä ehdotettavien pykäläisyyden johdosta hallituksen esityksen mukaisen lakiehdotuksen 31—90 §:n numerointi muuttuisi. Samasta syystä muuttuisivat myös eräät lakiehdotuksen pykäläviittaukset.

33 (32) §. Valiokunta ehdottaa 1 momentin 7 kohtaa täsmennettäväksi kielellisesti. Lisäksi mainittua kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että itselataavat aseet, joiden lippaaseen mahtuu kolme patruunaa, olisivat sallittuja.

Valiokunta on edellä kosketellut ongelmaa, joka on aiheutunut vesilintumetsästyksessä käytettävistä lyijyhauleista. Tuolloin valiokunta on katsonut olevan perusteltua kieltää lyijyhaulien käyttö vesilintumetsästyksessä kohtuullisen siirtymäkauden kuluessa. Sen mukaisesti valiokunta ehdottaakin 1 momenttiin lisättäväksi 12 kohdan, jonka mukaan lyijyhaulien käyttö vesilintumetsästyksessä olisi kielletty 1 päivästä elokuuta 1996 alkaen.

35 (34) §. Lakiehdotuksen 1 momentti kieltäisi pääsääntöisesti ilman luvallista tarkoitusta tai metsästysoikeuden haltijan suostumusta tapahtuvan metsästysaseen kuljettamisen ladattuna sellaisella alueella, jolla henkilöllä ei ole metsästysoikeutta tai metsästyslupaa. Metsästyksen valvontaan liittyvistä syistä valiokunta ehdottaa lainkohtaa muutettavaksi siten, että kuljettaessa asetta luvallisessa tarkoituksessa tällaisella alueella aseiden tulisi olla lataamattomana suojuksessa. Samalla valiokunta ehdottaa 1 momentin viimeisen virkkeen muuttamista siten, että säännöstä ei sovellettaisi aseiden kuljettamiseen metsästysalueeseen rajoittuvalla yleisellä tiellä.

Ehdotetun lainkohdan 3 momentissa on säännöksiä aseiden kuljettamisesta moottoriajoneuvossa. Valiokunta ehdottaa momentin ensimmäisen virkkeen muuttamista siten, että kiello koskisi aseiden kuljettamista kaikilla moottoriajoneuvoilla maastossa.

39 (38) §. Ehdotettu lainkohta mahdollistaisi riistalle suotuisilla alueilla eräitä erityisjärjestelyjä. Valiokunta ehdottaa, että lainkohdan otsake kuuluisi ”Riistansuoja-alue”. Lisäksi valiokunta ehdottaa 1 momenttia muutettavaksi siten, että alueen olosuhteiden edellyttäisiin olevan riistan oleskelulle ja lisääntymiselle suotuisat. Edelleen alueen tulisi muodostua saaresta, saariryhmästä tai muusta selvästi määritellystä alueesta.

Valiokunta ehdottaa, että 2 momenttiin sisällytettäisiin säännös, jossa edellyttäisiin suojaluokkeelle laadittavaksi suojamääräykset. Mää-

räyksistä tulisi ilmetä, miten alueen luonteen säilyminen turvattaisiin ja miten alueen riistaa hyödynnettäisiin. Valiokunta ehdottaa myös eräitä täsmennäviä muutoksia säännöksiin, jotka koskevat liikkumisen rajoittamista alueella.

Valiokunta ehdottaa 3 momenttia muutettavaksi siten, että edellä mainituista suojamääräyksistä päättäisi alueen omistajan hakemuksesta maa- ja metsätalousministeriö ympäristöministeriötä kuultuaan.

Säännösehdoituksen 4 momenttia valiokunta ehdottaa muutettavaksi siten, että ilmaisu ”hakemuksesta” korvattaisiin ilmaisulla ”ilmoituksesta”.

42 (41) §. Valiokunta ehdottaa 1 momentin alkuun sisältyvän määritelmän muuttamista siten, että luvanvaraista olisi uusien vierasperäisten riistalajien maahantuonti tai luontoon laskeminen.

Valiokunta pitää tarpeellisena, että uusien vierasperäisten riistalajien luontoon laskemisessa noudatetaan erityistä harkintaa. Asiaa koskevan lupahakemuksen käsittelyn osalta valiokunta ehdottaakin, että maa- ja metsätalousministeriön tulisi pyytää hakemuksesta ympäristöministeriön lausunto.

45 (44) §. Edellä valiokunta on kiinnittänyt huomiota niiden taajamissa asuvien metsästäjien asemaan, joilta puuttuvat riittävät metsästysmahdollisuudet. Valiokunta on tuolloin pitänyt tarpeellisena, että heidän mahdollisuuksiaan metsästä valtion alueella parannetaan. Valiokunta ehdottaakin, että valtiolle kuuluvan metsästysalueen vuokraamisessa etusijalle tulisi asettaa sellainen yhdistys, jonka jäsenistöllä, sen enemmistön kotipaikasta riippumatta, ei muutoin olisi kohtuullista metsästysmahdollisuutta.

48 (47) §. Edellä 19 §:ään ehdotetun muutoksen mukaisesti valiokunta pitää tarpeellisena, että esityksen mukaisen lainkohdan 3 momentista poistetaan sana ”erityisen”.

49 (48) §. Valiokunta pitää tarpeellisena ehdottaa 2 momenttia muutettavaksi siten, että 33 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuja myrkyjä tai syöttejä ei saisi käyttää rauhoittamattomien lintujen tai villiintyneiden kissojen pyydystämiseen tai tappamiseen.

51 (50) §. Valiokunta ehdottaa, että 1 momenttiin sisältyvässä säännöksessä oleva ilmaisu ”välittömässä hallinnassa” korvattaisiin momenttiin tehtävällä lisäyksellä ”tai siten, että se on välittömästi kytkettävissä”. Valiokunta katsoo, että jälkimmäinen ilmaisu kuvaa konkreettisesti käsitteen ”välitön hallinta” sisältöä.

Valiokunta ehdottaa 3 momenttia muutettavaksi siten, että 1 momentin mukaisesta velvollisuudesta saataisiin poiketa myös kun muuta lintukoira kuin kanakoiraa koulutetaan. Lisäksi valiokunta ehdottaa poikkeussäännöksessä olevaa riistaeläinten häiritsemiskieltoa muutettavaksi siten, että häiritseminen olisi kiellettyä vain niiden lisääntymisaikana.

52 (51) §. Viitaten 50 §:n 3 momentin osalta tehtyyn muutosehdotukseen valiokunta ehdottaa 1 momentin toisen virkkeen muuttamista niin, että koirakokeen pitämisen ja koiran kouluttamisen tulisi tapahtua rauhoitettuja riistaeläimiä niiden lisääntymisaikana häiritsemättä.

53 (52) §. Lakiehdotuksesta ilmenee, että koiraa saisi pitää irrallaan toisen alueella ilman maanomistajan tai metsästysoikeuden haltijan lupaa koiran ollessa välittömässä hallinnassa. Valiokunta katsoo, ettei koiran irtipitämisoikeyttä tältä osin ole syytä laajentaa nykyisestään. Sen vuoksi valiokunta esittää 1 momentista poistettavaksi maininnan ”muutoin kuin koiran ollessa välittömässä hallinnassa”.

56 (55) §. Valiokunta ehdottaa 1 momentin ensimmäiseen virkkeeseen tehtäväksi kielellisen korjauksen.

70 (69) §. Valiokunta esittää 2 momenttiin tehtäväksi muutoksia, joilla riistanhoitoyhdistyksen toimielimeen viittaavat maininnat hallituksesta korvattaisiin maininnoilla johtokunnasta. Johtokunta vastaa kyseisestä toimielimestä käytössä olevaa nimeä.

72 (71) §. Valiokunta pitää tarpeellisena, että lakiehdotuksen 20 §:n 3 momenttiin otettavaksi ehdotetun kiellon rikkominen säädettäisiin metsästysrikoksena rangaistavaksi teoksi. Asiaa koskevan lisäyksen valiokunta ehdottaa tehtäväksi pykälän 1 kohtaan.

Valiokunta on edellä 10 §:n kohdalla ehdottanut lisäystä, joka mahdollistaisi kiintiöjärjestelmän käyttöönoton metsästyksen sääntelyssä. Kyseiseen muutokseen viitaten valiokunta ehdottaa kiintiön rikkomisen saattamista rangaistavaksi teoksi pykälän 6 kohdassa.

73 § (uusi). Valiokunta ehdottaa lakiin otettavaksi säännöksen, jossa säädettäisiin rangaistus laittoman saaliin kätkemisestä.

74 (72) §. Valiokunta on edellä ehdottanut säädettävään lakiin otettavaksi uuden 31 §:n pyynnin häiritsemisen kieltämiseksi. Valiokunta ehdottaa, että kiellon rikkominen saatetaan metsästysrikkomuksena rangaistavaksi teoksi tähän lainkohtaan otettavalla uudella momentilla.

75 (73) §. Valiokunta on edellä käsitellessään villintyneistä kissoista aiheutuvia haittoja todennut tarpeen estää kissojen hylkääminen luontoon. Valiokunta tuleekin jäljempänä ehdottamaan, että kotieläimeksi otetun kissan heitteillejätto ja hylkääminen olisi kiellettyä. Kiellon rikkomisen säätämiseksi rangaistavaksi teoksi valiokunta ehdottaa lainkohdan 1 momenttiin lisättäväksi 7 kohdan.

79 (77) §. Kaavamaisuuksien välttämiseksi valiokunta katsoo, että tuomioistuimen harkintavaltaa ehdotetussa lainkohdassa tarkoitettua riistaeläimen arvoa määrättäessä tulee lisätä. Sen mukaisesti valiokunta ehdottaa, että maa- ja metsätalousministeriön riistaeläimille vahvistamat arvot olisivat ohjeellisia.

80 (78) §. Valiokunta esittää, että 3 momentissa oleva maininta ”haittaeläin” korvattaisiin maininnalla ”rauhottamaton eläin”, joka on 5 §:n 2 momenttiin sisältyvän määritelmän mukainen.

83 (81) §. Valiokunta ehdottaa 1 momenttiin lisättäväksi maininnan siitä, että merialueella kalanpyydyksestä kuolleena tavattu halli tai norppa kuuluu pyydyksen omistajalle.

Valiokunta pitää 2 momenttiin otettavaksi ehdotettujen säännösten sanamuotoa epäselvänä. Sanamuodon selkeyttämiseksi valiokunta ehdottaa momentissa todettavaksi: ”Jos 1 momentissa tarkoitettua riistaeläintä on metsästetty pyyntiluvan nojalla, saa se, joka on alueella metsästyksen oikeutettu, halutessaan pitää eläimen, jos hänellä on samanlainen pyyntilupa. Muussa tapauksessa eläin kuuluu sen metsästäjälle.”

Lakiehdotuksen 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että hirvieläimen jätösarvet kuuluvat metsästysoikeuden haltijalle. Valiokunta pitää kohtuullisena, että löytäjä saisi pitää sarvet, jotka muussa tapauksessa saattavat jäädä hyödyntämättöminä metsään. Valiokunta esittääkin lainkohdassa todettavaksi, että hirvieläimen jätösarvet kuuluvat löytäjälle.

85 § (uusi). Eläinsuojelulaisissa (91/71) on säännöksiä eläinten kohtelusta. Valiokunta on kuitenkin edellä todennut tarpeen sisällyttää lakiin erityissäännös, jolla pyrittäisiin estämään kissojen hylkääminen luontoon. Samalla laiminlyöntien valvonta tulisi metsästyslain valvontaorganisaation piiriin. Lisättävällä säännöksellä kotieläimeksi otetun kissan heitteillejätto ja hylkääminen kiellettäisiin. Valiokunta on edellä 75 §:n kohdalla ehdottanut kiellon rikkomisen saattamista rangaistavaksi teoksi.

90 (87) §. Voimassa olevan metsästyslain ja -asetuksen nojalla muutosta haetaan maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalta. Valiokunta ehdottaa 1 momenttia muutettavaksi siten, että se vastaa nykyisin voimassa olevia säännöksiä. Valiokunta ehdottaa samalla perusteella 2 momenttiin eräitä muutoksia.

93 (90) §. Viitaten edellä 33 §:n kohdalla vesilintumetsästyksen osalta ehdotettuun lyijyhaulien käyttökiellon voimaantuloajankohtaan valiokunta ehdottaa 93 §:n 1 momentin siirtymäsäännökseen sisältyvän määräajan pidentämistä kolmeen vuoteen.

metsästyslakiehdotuksen 5 §:n mukaisesti mainnnoilla rauhoittamattomista eläimistä.

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta ehdottaa lakialoitteen hylättäväksi, koska se käsittelee samaa hallituksen esitykseen sisältyvää lakia, jonka valiokunta ehdottaa eräin muutoksin hyväksyttäväksi.

Toivomusaloitteet valiokunta ehdottaa hylättäväksi sen johdosta, että hallituksen esitys toteuttaa aloitteiden olennaisen sisällön.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakiehdotukset n:ot 2—4 hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että lakiehdotukset n:ot 1 ja 5 hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

Laki luonnonsuojelulain 13 ja 14 §:n muuttamisesta

13 §. Valiokunta ehdottaa, että 1 ja 2 momentissa olevat maininnat haittaeläimistä korvataan

1.

Metsästyslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1—4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 §

Riistaeläimet ja rauhoittamattomat eläimet

Riistaeläimiä ovat:

(1 kohta kuten hallituksen esityksessä)

2) kanadanhanhi, (*poist.*) merihanhi, metsähanhi, heinäisorsa, tavi, haapana, jouhisorsa, heinänavi, lapasorsa, punasotka, tukkasotka, haahka, (*poist.*) alli, telkkä, tukkakoskelo, isokoskelo, riekko, kiiruna, pyy, teeri, metso, peltopyy, (*poist.*) fasaani, nokikana, lehtokurppa, (*poist.*) ja sepelkyyhky (*poist.*).

Rauhoittamattomia eläimiä ovat:

1) metsämyyrä, vesimyyrä, kenttämyyrä, pelto-
myyrä, lapinmyyrä, isometsähiiri, (*poist.*) isorotta ja kotihiiri; sekä

2) korppi (*poronhoitoalueella*), varis, harakka, (*poist.*) harmaalokki, merilokki, (*poist.*) kesykyyhky ja räkättirastas (*poist.*).

Villiintyneeseen kissaan (poist.) sovelletaan, mitä rauhoittamattomista eläimistä säädetään.

2 luku

Metsästysoikeus, metsästysvuokra ja metsästyslupa

6—9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

10 §

Pyyntilupa

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jos metsästyksestä aiheutuu muun kuin 1 momentissa tarkoitetun riistaeläimen kannan

vaarantuminen tai jos tällaisen riistaeläimen metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, asetuksella voidaan säätää, että metsästykseseen on saatava pyyntilupa tai metsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön määräämä alueellista kiintiötä. Asetuksella säädetään tällöin pyyntiluvan tai kiintiön myöntämisen edellytyksistä sekä myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, luvasta perittävästä maksusta ja muista lupaa koskevista seikoista. Asetuksella voidaan myös säätää, että pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri.

11—13 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

14 §

Vuokrasopimuksen pysyvyys alueen omistajan vaihtuessa

Jos metsästysvuokra-alue tai osa siitä luovutetaan toiselle, alueen uusi omistaja saa irtisanoa metsästysvuokrasopimuksen päättymään kuten toistaiseksi tehdystä metsästysvuokrasopimuksesta säädetään. Jollei uusi omistaja käytä irtisanomisoikeuttaan kolmen kuukauden kuluessa vuokrasopimuksesta tiedon saatuaan, vuokrasopimus pysyy kuitenkin voimassa. Jos luovutuskirjassa on määräys metsästysvuokrasopimuksen pysyvyydestä tai jos luovutuksensaaja on sopimuksen muutoin hyväksynyt, vuokrasopimus sitoo luovutuksen saajaa.

Vuokraoikeuden kiinnittämisestä ja kiinnitetyn vuokrasopimuksen pysyvyydestä säädetään erikseen.

Kun alue myydään pakkohuutokaupalla, vuokrasopimus sitoo ostajaa vain, jos oikeus on kiinnitetty ja myynti tapahtuu sellaisin ehdoin.

15—18 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

19 §

Metsästys poikkeuksellisissa olosuhteissa

Sen estämättä, mitä tässä luvussa säädetään, maa- ja metsätalousministeriö voi päättää, että eläintautien ehkäisemiseksi tai muista terveydellisistä syistä taikka yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tai (poist.) huomattavan omaisuuden uhkaavan vahingon torjumiseksi saa määrättyä riistaeläintä metsästää tietyllä alueella määrättyinä aikana ilman alueeseen kohdistuvaa metsästysoikeutta.

3 luku

Metsästyksen harjoittaminen

20 §

Yleiset vaatimukset

Metsästystä on harjoitettava kestävästi käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläimkannat eivät vaarannu (poist.), luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta (poist.) eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä.

Riistaeläinkantojen tuoton jatkuvuus on pyrittävä turvaamaan tarkoituksenmukaisella riistanhoidolla. (uusi 2 mom.)

Metsästys ei saa aiheuttaa vaaraa tai vahinkoa ihmiselle tai toisen omaisuudelle. (uusi 3 mom.)

21 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

22 §

Metsästyskortin ja ampumakoetodistuksen esittäminen

Metsästyskortti tai sen jäljennös on pidettävä metsästettäessä mukana ja pyydetäessä esitettävä 88 §:ssä tarkoitettulle metsästystä valvovalle henkilölle. Jos joku metsästää ilman, että hänellä on mukanaan lunastamansa metsästyskortti tai sen jäljennös, hän voi kuitenkin esittää kortin tai jäljennöksen seitsemän vuorokauden kuluessa valvontaa suorittaneelle henkilölle tai poliisille.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

23 ja 24 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

25 §

Asutuksesta, viljelyksistä ja liikenneväylistä johtuvat rajoitukset

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Riistaeläintä ei saa ampua rautatien tai yleisen tien yli eikä riistaeläimen tai ampujan ollessa tällaisella tiellä. (Poist.) Metsäkanalintua ei saa ampua myöskään sen tai ampujan ollessa yksityisellä tiellä.

26—30 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

31 § (uusi)

Pyyntien häiritseminen

Laillisen metsästyksen estäminen tai vaikeuttaminen saattamalla pyyntiväline toimintakunnottomaksi tai häiritsemällä muulla tavoin pyyntiä on kielletty.

4 luku

Metsästystavat

32 §

(Kuten hallituksen esityksen 31 §)

33 § (32 §)

Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

Metsästyksessä on kielletty seuraavien pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttö:

(1—6 kohta kuten hallituksen esityksessä)

7) automaattiset aseet ja sellaiset *itselataavat* aseet, joiden lippaaseen mahtuu enemmän kuin kolme patruunaa;

(8 ja 9 kohta kuten hallituksen esityksessä)

10) haudat ja ansat, joihin on sijoitettu ampu-ma-ase tai keihäs tai muu näihin verrattava väline, sekä muut vastaavanlaiset pyyntilaitteet, jotka ovat ihmisille tai kotieläimille vaarallisia; *(poist.)*

11) raudat, jotka eivät tapa heti; *sekä*

12) *lyijyhaulien käyttö vesilintumetsästyksessä 1 päivästä elokuuta 1996 alkaen. (uusi 12 kohta)*

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

34 §

(Kuten hallituksen esityksen 33 §)

35 § (34 §)

Metsästysaseen kuljettaminen

Metsästysasetta ei saa ilman luvallista tarkoitusta tai metsästysoikeuden haltijan suostumusta kuljettaa *muutoin kuin lataamattomana suojuksessa* sellaisella alueella, jolla henkilöllä ei ole metsästysoikeutta tai metsästyslupaa. Tämä ei kuitenkaan koske metsästysalueeseen rajoittuvaa yleistä tietä.

Metsästysaseen on ilma-aluksessa, maalla kulkevassa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa sekä aluksessa ja veneessä moottorin käydessä oltava lataamaton ja sijoitettuna suojukseen tai suojattuun tilaan. Tämä ei kuitenkaan koske

aseen kuljettamista merialueella 32 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

Aseen kuljettaminen *moottoriajoneuvolla maastossa (poist.)* on kielletty. Asetta saa kuitenkin kuljettaa virantoimituksessa oleva henkilö, jolle ase on mukanaolo virantoimituksen laadusta johtuen on tarpeen. Poliisipiiriin päällikkö voi yksittäisessä tapauksessa antaa luvan kuljettaa lataamatonta metsästysasetta suojuksessa edellä mainituissa kulkuneuvoissa niiden liikkueissa yleisen tien ulkopuolella tietyssä aikana ennakolta ilmoitettua reittiä käyttäen ehdolla, että kuljetuksen aikana asetta ei käytetä metsästykseseen. Poronhoitotyötä suorittavan poromiehen aseenkuljetuksesta säädetään tarkemmin asetuksella.

5 luku

Riistaeläinten rauhoittaminen ja riistanhoito

36 §

(Kuten hallituksen esityksen 35 §)

37 § (36 §)

Riistaeläinlajin rauhoittaminen

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jäljempänä 39 §:ssä tarkoitettulla *riistansuojaj-alueella* voidaan maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä poiketa yleisistä rauhoitusajoista. Koirakokeiden pitämisestä ja koiran kouluttamisesta rauhoitusajana säädetään 52 §:ssä.

38 §

(Kuten hallituksen esityksen 37 §)

39 § (38 §)

R i i s t a n s u o j a - a l u e

Jos olosuhteet riistan oleskelulle ja lisääntymiselle ovat jollakin saarella tai saariryhmällä tai muulla selvästi määritellyllä alueella erityisen suotuisat, alueesta voidaan muodostaa *riistan-suoja-alue*.

Riistansuoja-alueelle tulee laatia suojamääräykset, joista ilmenee, miten turvataan alueen luonteen säilyminen ja miten alueen riistaa hyödynnetään. Riistan lisääntymisaikana alueella liikkuminen voidaan kieltää tai rajoittaa tietyille reiteille. Rajoitukset eivät saa ulottua pitemmälle kuin riistanhoidon tarve vaatii.

Alueen hyväksymisestä *riistansuoja-alueeksi* sekä 2 momentissa tarkoitetuista suojamääräyk-

sistä päättää maa- ja metsätalousministeriö alueen omistajan hakemuksesta *ympäristöministeriötä kuultuaan*. Omistajan on merkittävä alue selvästi maastoon.

Maa- ja metsätalousministeriö voi lakkauttaa *riistansuoja-alueen* omistajan ilmoituksesta tai jos siihen olosuhteiden muuttumisen vuoksi on syytä.

40 §

(Kuten hallituksen esityksen 39 §)

41 § (40 §)

Eräitä poikkeuksia

Kotieläintä uhkaavan vahingon torjumiseksi taikka rakennuksen, laitteen tai muun omaisuuden suojelemiseksi, hoitamiseksi tai käyttämiseksi saadaan poiketa 38 §:n kiellostä ja 39 §:n 2 momentissa tarkoitetuista *suojamääräyksistä*. Tällöin ei myöskään sovelleta, mitä riistanhoitomaksun suorittamisesta säädetään. Riistaeläimelle ei saa aiheuttaa suojeltavan edun arvoon nähden kohtuutonta vahinkoa. Riistaeläimen saa tappaa vain, jos tappaminen on välttämätöntä ihmistä taikka kotieläintä, viljeltyä eläintä tai muuta omaisuutta välittömästi uhkaavan vaaran torjumiseksi. Tapettuun riistaeläimeen sovelletaan, mitä 83 §:ssä säädetään.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

42 § (41 §)

Vierasperäisen eläimen maahantuonti ja luontoon laskeminen

Uusien vierasperäisten riistalajien maahantuonti tai luontoon laskeminen ilman maa- ja metsätalousministeriön lupaa on kielletty. *Lupahakemuksesta on pyydetävä ympäristöministeriön lausunto*. Lupa on evättävä, jos toimenpiteestä aiheutuu merkittävää haittaa luonnolle tai luonnonvaraiselle eläimistölle. Luvassa voidaan antaa määräyksiä siitä, miten maahantuonti ja luontoon laskeminen on suoritettava.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

43 §

(Kuten hallituksen esityksen 42 §)

6 luku

Metsästys ja riistanhoito valtion alueilla

44 §

(Kuten hallituksen esityksen 43 §)

45 § (44 §)

Valtiolle kuuluvan metsästysalueen vuokraaminen

Valtion alueista metsästysvuokrasopimus voidaan tehdä sellaisen rekisteröidyn metsästysyhdistyksen kanssa, jonka perustellusti voidaan katsoa kykenevän huolehtimaan sopimuksen sisältämistä velvoitteista ja metsästyksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä. Vuokraamisessa on etusijalle asetettava sellainen yhdistys, jonka *jäsenistöllä (poist.)* ei muutoin olisi kohtuullista metsästysmahdollisuutta.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

46 ja 47 §

(Kuten hallituksen esityksen 45 ja 46 §)

7 luku

Rauhoittamattoman eläimen pyydystäminen ja tappaminen

48 § (47 §)

Oikeus pyydystää ja tappaa rauhoittamaton eläin

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, maa- ja metsätalousministeriö voi päättää, että eläintautien ehkäisemiseksi, muista terveydellisistä syistä, yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tai *(poist.)* huomattavan omaisuutta uhkaavan vahingon torjumiseksi määrätyn rauhoittamattoman eläimen saa pyydystää tai tappaa tietyllä alueella määrättynä aikana ilman alueen tai rakennuksen omistajan tai haltijan lupaa.

49 § (48 §)

Rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen ei saa käyttää 33 §:n 1 momentin 1—3, 5—7 ja 9—11 kohdassa tarkoitettuja pyyntivälineitä tai pyyntimenetelmiä. Kuitenkin saadaan 33 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ainetta käyttää *muiden rauhoittamattomien eläinten kuin lintujen ja villiintyneiden kissojen* pyydystämiseen tai tappamiseen.

Moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käyttämisessä rauhoittamattoman eläimen pyydystä-

miseen tai tappamiseen on noudatettava 32 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä rajoituksia. Rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen sovelletaan lisäksi, mitä 25 §:n 3 momentissa säädetään riistaeläimestä.

(4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

50 §

(Kuten hallituksen esityksen 49 §)

8 luku

Koiran pitäminen

51 § (50 §)

Koiran kiinnipitovelvollisuus

Maaliskuun 1 päivästä elokuun 19 päivään ulkona oleva koira on pidettävä (*poist.*) kytkettynä tai siten, että se on välittömästi kytkettävissä.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuudesta saadaan poiketa, kun muuta kuin ajavaa koiraa käytetään metsästykseseen. Kiellosta saadaan poiketa myös, kun kanakoiraa tai muuta lintukoiraa koulutetaan rauhoitettuja riistaeläimiä niiden lisääntymisaikana häiritsemättä.

52 § (51 §)

Koirakokeet ja koiran kouluttaminen

Riistanhoitopiiri voi koirakokeen pitämiseksi tai koiran kouluttamiseksi antaa luvan poiketa 51 §:n 1 momentin velvollisuudesta. Koirakokeen ja kouluttamisen tulee tapahtua siten, että rauhoitettuja riistaeläimiä ei niiden lisääntymisaikana häiritä.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

53 § (52 §)

Koiran pitäminen toisen alueella

Ilman maanomistajan tai metsästysoikeuden haltijan lupaa koiraa ei saa pitää irti toisen alueella (*poist.*).

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Edellä 1 momentissa sanottu ei koske 51 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tapauksia.

54 § (53 §)

Metsästyksen valvojan oikeudet koiranpidon valvonnassa

Jos 88 §:ssä tarkoitettu henkilö tapaa 51 ja 52 §:n säännösten vastaisesti olevan koiran, hänellä on oikeus ottaa koira talteen.

Jos 88 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö tapaa toistuvasti 51 ja 52 §:n säännösten vastaisesti olevan koiran tai koiran repimästä sen kiinnittämää hirvieläintä, hänellä on oikeus tappaa koira, jollei hän saa sitä kiinni.

55 § (54 §)

Koiran talteenottoon liittyvät toimenpiteet

Jos koira on 53 tai 54 §:n nojalla otettu talteen, talteenotosta on viipymättä ilmoitettava koiran omistajalle, jos tämä on tiedossa, tai poliisille.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

9 luku

Metsästyksen ja riistanhoidon viranomaiset ja yhteisöt

56 § (55 §)

Viranomaiset ja yhteisöt

Metsästystä ja riistanhoitoa koskevia asioita hoitavat valtion viranomaisten lisäksi metsästäjien omatoimisuuteen perustuvat Metsästäjien keskusjärjestö, riistanhoitopiirit ja riistanhoitoyhdistykset niin kuin tässä laissa säädetään.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

57—66 §

(Kuten hallituksen esityksen 56—65 §)

67 § (66 §)

Päätöksentekojärjestys

Edellä 58, 59, 61, 62, 65 ja 66 §:ssä tarkoitettujen kokouksen päätökseksi tulee mielipide, joka on saanut yli puolet annetuista äänistä. Vaaleissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Äänten mennessä tasan ratkaisee äänestyksen tuloksen puheenjohtajan mielipide, paitsi vaalissa arpa.

68 ja 69 §

(Kuten hallituksen esityksen 67 ja 68 §)

70 § (69 §)

Oikeustoimikelpoisuus, nimenkirjoittajat, tiedoksiantaminen yhteisölle ja virkavastuu

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Keskusjärjestön nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi heistä hallituksen jäsenen tai toiminnanjohtajan kanssa. Riistanhoitopiirin nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi heistä hallituksen jäsenen tai riistapäällikön kanssa. Riistanhoitoyhdistyksen nimen kirjoittavat *johdokunnan* puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi heistä *johdokunnan* jäsenen tai toiminnanohjaajan kanssa. Ohjesäännöksä voidaan määrätä, että oikeus nimen kirjoittamiseen on siinä mainituissa asioissa lisäksi toiminnanjohtajalla, riistapäälliköllä tai toiminnanohjaajalla.

(3 ja 4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

71 §

(Kuten hallituksen esityksen 70 §)

10 luku

Lainvastaisen toiminnan seuraamukset

72 § (71 §)

Metsästysrikos

Joka tahallaan metsästää

1) vastoin 20 §:n 3 momentissa säädettyä kieltoa tai 23 §:n 1 momentin nojalla annettua kieltoa tai rajoitusta,

2) vastoin 32 §:ssä tarkoitettua moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoitusta,

3) käyttäen sellaista pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää, joka 33 §:n 1 tai 2 momentin mukaan on kielletty,

4) 37 §:n 1 momentissa tarkoitettuna rauhoitusaikana,

5) vastoin riistanhoitopiirin 38 §:n 1 momentin nojalla antamaa kieltoa, taikka

6) ilman 10 §:ssä tarkoitettua pyyntilupaa tai rikkoo samassa lainkohdassa tarkoitetun kiintiön, on tuomittava *metsästysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

73 § (uusi)

Laittoman saaliin kätkeminen

Joka tahallaan kätkee, kuljettaa, välittää tai

*kauppaa metsästysrikoksella saatua saalista vaika tietää, että se on tällä tavalla saatu, on tuomittava laittoman saaliin kätkemisestä sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukau-
deksi.*

74 § (72 §)

Metsästysrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

(1 kohta kuten hallituksen esityksessä)

2) metsästää vastoin 34 §:n nojalla annetulla asetuksella säädettyä pyyntivälineen tai pyyntimenetelmän käytön rajoitusta,

3) kuljettaa metsästysasetta 35 §:n vastaisesti,

4) häiritsee riistaeläintä vastoin 36 §:n kieltoa,

(5—9 kohta kuten hallituksen esityksessä)

10) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana vastoin 78 §:n nojalla määrättyä metsästyskieltoa,

on tuomittava, jollei teoista ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *metsästysrikkomuksesta* sakkoon.

Metsästysrikkomuksesta on tuomittava myös se, joka huolimattomuudesta metsästää 72 §:ssä mainitulla tavalla.

Metsästysrikkomuksesta tuomitaan niin ikään se, joka 31 §:n vastaisesti estääkseen tai vaikeuttaakseen toisen laillista metsästystä saattaa pyyntivälineen toimintakunnottomaksi tai muulla tavoin häiritsee pyyntiä. (uusi 3 mom.)

75 § (73 §)

Metsästyslain säännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) vahingoittaa riistaeläintä tai häiritsee sen soidinta, pesintää tai poikasia 37 §:n 1 momentin nojalla annetulla asetuksella säädettyä rauhoitusaikana,

2) liikkuu riistansuoja-alueella vastoin 39 §:n nojalla annettua rajoitusta tai kieltoa,

3) tuo Ahvenanmaalta tai laskee luontoon eläimen vastoin 42 §:n kieltoa,

4) jättää noudattamatta 43 §:n nojalla annetulla asetuksella säädettyä riistan kauppaa koskevaa kieltoa tai rajoitusta,

5) pyydystää tai tappaa rauhoittamattoman eläimen vastoin 49 §:n kieltoa tai 50 §:n nojalla annetun asetuksen säännöksiä, (poist.)

6) pitää koiraa vastoin 8 luvun säännöksiä, taikka

7) jättää heitteille ja hylkää kissan vastoin 85 §:n säännöstä, (uusi 7 kohta)

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *metsästyslain säännösten rikkomisesta* sakkoon.

76—78 §

(Kuten hallituksen esityksen 74—76 §)

79 § (77 §)

Korvaus metsästysoikeuden haltijalle

Jos riistaeläin on metsästetty ilman alueen metsästysoikeuden haltijan lupaa tai muutoin loukkaamalla toisen metsästysoikeutta sellaisissa olosuhteissa, joissa toisella oli oikeus metsästää tai ottaa tällainen riistaeläin, on sillä, jonka oikeutta on loukattu, oikeus saada valintansa mukaan joko riistaeläin tai sen arvo, siitä riippumatta, onko metsästäminen muustakin syystä tämän lain vastaista. Riistaeläimen arvo määrätään maa- ja metsätalousministeriön riistaeläimille vahvistamien elävän riistaeläimen *ohjeellisten* arvojen perusteella.

80 § (78 §)

Menettämisseuraamus

Jos riistaeläin on metsästetty vastoin tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen säännöksiä ilman, että toisella oli oikeus metsästää tai ottaa tällainen riistaeläin, tuomitaan eläin tai sen arvo valtiolle menetetyksi. Riistaeläimen arvo määrätään 79 §:ssä säädettyllä tavalla.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jos riistaeläin on metsästetty taikka *rauhottoman eläin* pyydystetty tai tapettu vastoin tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen säännöksiä, menettämisseuraamuksesta on muutoin voimassa, mitä siitä rikoslain 2 luvun 16 §:ssä säädetään.

81 § (79 §)

Laiton pyyntiväline

Jos 88 §:ssä tarkoitettu metsästyslain valvontaa suorittava henkilö tapaa kielletyn taikka kielletyllä tavalla tai luvattomasti asetetun pyyntivälineen viritettynä pyyntikuntoon paikalleen, hän saa ottaa sen talteen tai tehdä toimintakelvottomaksi. Talteen otetusta pyyntivälineestä on viipymättä ilmoitettava poliisille tai toimitettava se poliisille säilytettäväksi.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

82 §

(Kuten hallituksen esityksen 80 §)

11 luku

Erinäiset säännökset

83 § (81 §)

Kuolleena löydetyn tai pyyntivälineeseen tarttuneen riistaeläimen omistusoikeus

Kuolleena löydetty tai pyyntivälineeseen tarttunut, toisen alueelle kulkeutunut riistaeläin kuuluu alueen metsästysoikeuden haltijalle, jos tällä on oikeus metsästää samanlainen riistaeläin alueella. *Merialueella kalanpyydyksestä kuolleena tavattu halli tai norppa kuuluu kuitenkin pyydyksen omistajalle.* Muussa tapauksessa eläin kuuluu valtiolle, jollei 2 momentista muuta johdu.

Jos 1 momentissa tarkoitettua riistaeläintä on metsästetty pyyntiluvan nojalla, saa se, joka on alueella metsästyksen oikeutettu, halutessaan pitää eläimen, jos hänellä on samanlainen pyyntilupa. Muussa tapauksessa (poist.) eläin kuuluu sen metsästäjälle.

Hirvieläimen jättösarvet kuuluvat löytäjälle. (4 ja 5 mom. kuten hallituksen esityksessä)

84 §

(Kuten hallituksen esityksen 82 §)

85 § (uusi)

Huolenpito kissasta

Kotieläimeksi otetun kissan heitteillejättö ja hylkääminen on kielletty.

86 ja 87 §

(Kuten hallituksen esityksen 83 ja 84 §)

88 § (85 §)

Lain noudattamisen valvonta

Poliisin, rajavartiolaitoksen, tulliviranomaisten ja 63 §:n 4 momentissa tarkoitettujen metsästyksenvartijoiden tehtävänä on valvoa tämän lain noudattamista toimialueillaan.

(2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

89 §

(Kuten hallituksen esityksen 86 §)

90 § (87 §)

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettussa asiassa tehtyyn riistanhoitopiirin ja riistanhoitoyhdistyksen pää-

tökseen saa hakea valittamalla muutosta *maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalta* 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään muutoksenhausta hallintoviranomaisen päätökseen.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta käsittelee niin ikään riistanhoitopiirin ja riistanhoitoyhdistyksen päätöksestä tehdyt ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (200/66) 2 §:ssä tarkoitetut kantelut. Muutoin on ylimääräisestä muutoksenhausta kyseisiin päätöksiin voimassa, mitä sanotussa laissa säädetään.

91 ja 92 §

(Kuten hallituksen esityksen 88 ja 89 §)

93 § (90 §)

Siirtymäsäännökset

Rekisteröityä asetta, jota tällä lailla kumotun lain mukaan on saanut käyttää metsästyksessä, mutta jonka käyttäminen tämän lain 33 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan on metsästyksessä kielletty, saa käyttää metsästyksessä kolmen vuoden ajan tämän lain voimaantulosta lukien. (2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

5.

Laki

luonnonsuojelulain 13 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 23 päivänä helmikuuta 1923 annetun luonnonsuojelulain (71/23) 13 § ja 14 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 13 päivänä huhtikuuta 1962 annetussa laissa (292/62), seuraavasti:

13 §

Metsästyslain (/) 5 §:ssä tarkoitettuihin riistaeläimiin ja *rauhottamattomiin eläimiin* kuulumattomat Suomessa luonnonvaraisesti esiintyvät nisäkkäät ja linnut ovat rauhoitettuja. Rauhoitettuja eläimiä ei saa vahingoittaa tai niiden pesintää tai poikasia häiritä.

Riistaeläinten ja *rauhottamattomien eläinten* rauhoittamisesta säädetään metsästyslaissa.

14 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Lisäksi maa- ja metsätalousvaliokunta kunioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus n:o 2 käsiteltäisiin valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Edelleen maa- ja metsätalousvaliokunta kunioittaen ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 52/1992 vp sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Vielä maa- ja metsätalousvaliokunta kunioittaen ehdottaa,

että toivomusaloitteet n:ot 618/1991 vp ja 657/1991 vp hylättäisiin.

Helsingissä 18 päivänä toukokuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja S-L. Anttila, varapuheenjohtaja Iivari, jäsenet Järvelähti, Kalli, Kohijoki, Koski (osittain), Lahikainen, Ollila, Polvinen, Pulliainen (osittain), Rajamäki, Rihi-

järvi (osittain), Rinne (osittain), Saapunki (osittain), Saario, Urpilainen, Westerlund ja varajäsenet Koistinen (osittain), Laakkonen (osittain) ja Saastamoinen (osittain).

Vastalause

1. Metsästyslaki

Metsästys- ja kalastusoikeudet on Suomessa sidottu liian voimakkaasti maa- ja vesialueiden omistukseen. "Oikeus harjoittaa metsästystä ja määrätä siitä kuuluu alueen omistajalle ..." tekee luonnossa vapaasti liikkuvista riistaeläimistä metsästyskohteen vain osalle suomalaisista. Kuitenkin riistaeläinten, kuten muiden eläinten luonnossa säilymiseen, panostaa koko kansa muun muassa taajamien palkansaajat ympäristösuojelutoimien rahoituksen yhteydessä.

Uutta metsästyslainsäädäntöä seuraavalle vuosituhannele laadittaessa ei pitäisi olla mitenkään itsestään selvää se, että vain maa- ja vesialueiden omistajalla tulisi olla oikeus metsästää ja määrätä siitä omistamillaan alueilla. Tarkoituksenmukaisempaa olisi, että metsästysmahdollisuudet jakautuisivat tasapuolisesti tästä harrastuksesta kiinnostuneiden kesken Suomessa. Näin taajamaväestöllekin tarjoutuisi nykyistä paremmat mahdollisuudet metsästysharrastukseen. Riistaeläintilanteen hoito taas edellyttäisi metsästyksen säätelyä, ympäristönsuojelun toteutumista sekä luonnon kestävässä käytössä periaatteiden mukaista riistanhoitomaksuvaroin toteutettavaa hoitoa, joka vaatii juuri alueellista yhteistyötä.

Tämän vuoksi esitämme lain 6 §:n muotoilemista niin, että maa tulisi jaetuksi yhtenäisiin metsästysalueisiin, joiden puitteissa niin maa-alueiden omistajat kuin alueen metsästäjät yhdessä organisoivat riistakantojen tuottokyvyn mukaista metsästystä ja tarvittavia riistanhoito-toimia.

Tämän järjestelmän ulottamisella kautta maan samalla poistettaisiin ns. vapaa metsästys-oikeus. Lupatulot ja riistanhoitomaksuun kerätyistä verovaroista saadut tuet takaisivat metsästysalueille taloudellisen toimintapohjan. Metsästyseuroille yhtenäisluvat eli seuraluvat tarjoaisivat mahdollisuuden seuratoiminnan ylläpitoon. Metsästyslupien tarjonta taas mahdollistaisi

myös nykyisten ns. maattomien metsästäjien paremmat mahdollisuudet päästä metsälle metsästysalueiden edellytysten mukaisesti.

Sosialidemokraatit joutuvat toteamaan koko metsästyslain uudistamistyöryhmän esitysten pohjautuvan yksipuolisesti maanomistajien intresseihin.

Toinen keskeinen periaate on pohjoisen Suomen vapaan metsästys-oikeuden (8 §) kyseenalaistaminen. Vapaan metsästys-oikeuden taustalla on 1930-luvun pula-aika. Tänä päivänä aktiivisia metsästäjiä löytyy laajasti pohjoisessa muun muassa valtion, kuntien ja armeijan korkeapalkkaisista virkamiehistä sekä yritysjohtajista.

Vapaata metsästys-oikeutta käytetään häikäilemättömästi hyväksi, koska ei ole riistakiintiötä eikä ilmoitusvelvollisuutta. Luvanvaraisessa metsästyksessä nämä voidaan asettaa. Nykytilanteessa ei ole mahdollisuuksia johdonmukaiseen ja järjestäytyneeseen riistanhoitoon. Paikalliselle maattomalle pohjoisen metsästäjälle voidaan säädöksissä antaa oikeus saada kiintiöity vuosilupaoikeus.

Eräs puoli asiasta, joka on jäänyt vähemmälle tarkastelulle, on se, että pohjoisen paikallisilla asukkailla on käytössään myös yksityismaita, joilla heillä on laajat mahdollisuudet metsästää. Nykyinen järjestelmä on epäoikeudenmukainen eteläisen Suomen maattomille metsästäjille, joilla ei ole mahdollisuutta metsästää muualla kuin valtion mailla. Onkin yllättävää, mikäli eteläisen Suomen kansanedustajat ovat hylkäämässä valtaosaa metsästäjistä koskevan tarpeen.

Myöskään aseellinen metsästys ei nyky maailmassa voi olla vapaata oikeutta, vaan järjestäytyntä ja valvottavissa olevaa toimintaa. Tämän johdosta esitetään 8 §:n sisältöä muutettavaksi siten, että pohjoisen vapaa metsästys-oikeus on perusteltua saamelaiskysymyksen vuoksi säilyttää vapaana vain luontaiselinkeinolain soveltamisalueella.

On tärkeää, että karhun metsästystä ei sen erikoisluonteen vuoksi sidota metsästys-oikeu-

teen vaan karhun metsästysoikeus poronhoito-alueella kuuluu jokaiselle metsästyslain muiden säännösten edellytykset täyttävälle Suomen kansalaiselle. Karhun metsästys tulee järjestää kaatokiintiöjärjestelmän pohjalle siten, että riistanhoitoyhdistyksittäin määrätään kappalemääräinen kaatokiintiö. Karhun kaadosta olisi välittömästi ilmoitettava valvovalle viranomaiselle. Voimassa olevan lain mukaan karhua, sutta, ahmaa ja ilvestä saa metsästää ilman alueeseen kohdistuvaa metsästysoikeutta. Hallitus halusi tehdä näistä eläimistä yksityisomistukseen perustuvia eläimiä.

Aika ajoin on ollut havaittavissa myös halua puuttua jokamiehen oikeuksiin lakitasolla. Pelervon Taloudellisen Tutkimuslaitoksen julkaisussa liittyen eräisiin Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton kaavailuihin tuodaan jo esille maanomistajan mahdollisuus rajoittaa metsässä liikkumista tiettyyn vuorokauden- tai vuodenaikaan ja siten, että maanomistajalle on siitä ilmoitettava. Nyt hallitus esittää liikkumisoikeuden rajoittamista rauhoitusalueilla (38 §). Lähemme siitä, että tätä pykälää ei tule säätää, koska sitä kautta aletaan murentaa jokamiehen oikeuksiin kuuluvaa liikkumisoikeutta. Myöskään hallituspuolueiden edustajien muotoilu, jossa maa- ja metsätalousministeriö ympäristöministeriötä kuultuaan voi tästä alueellaliikkumiskiellosta päättää, ei riitä.

Yksityisestä maanomistajasta syntyy maa- ja metsätalousministeriöön ulottuva jokamiehen oikeuksien vastainen putki. Olisi eri asia, jos rauhoitusratkaisun tekisi maa- ja metsätalousministeriö yhdessä ympäristöministeriön kanssa. Riistan suoja-alueita koskevaa normiosuutta 38 §:ään ei myöskään tarvita, koska lakiesityksen 35—37 § (riistaeläinten häiritsemiskielto, riistaeläinlajin rauhoittaminen sekä metsästyksen rajoittaminen) ovat riittäviä turvaamaan tässä suhteessa riistaeläinkannat.

Asiantuntijat olivat laajasti yksimielisiä siitä, että lyijyhaalien käyttö vesilintu- ja peltoriistametsästyksessä tulisi kieltää. Huomattava määrä rauhoitettuja vesilintuja kuolee syötyään lyijyhaaleja vesistöjen pohjalta. Valiokunta päätyi äänestyksen jälkeen kieltämään lyijyhaalien käytön vesilintumetsästyksen 1.8.1996 lähtien. Sosialidemokraatit olisivat olleet valmiita nopeampaan aikatauluun, mutta koska valiokunnassa erityisesti hallituspuolueiden piirissä on jopa pyrkimystä poistaa kyseinen kohta, tyydyttiin mietinnön sisältöön.

Vallitseva käytäntö, että yksityisoikeudellinen

järjestö puoltaa julkisoikeudellisia tehtäviä, ei ole oikea. Sosialidemokraatit ovat ennenkin vastaavissa tilanteissa vaatineet näitä tehtäviä siirrettäväksi valtion viranomaisille. Riistanhoitomaksutulot (vero), noin 32 miljoonaa markkaa vuodessa, valuvat pääosin palkkoihin ja kulutusmenoihin Metsästäjain keskusjärjestön kautta. Ei voi olla järkevää, että nämä merkittävät metsästyksestä tulevat veronluonteiset tulot jäävät yhden järjestön hallinnon pyörittämiseen sen sijaan, että tuettaisiin nimenomaan varsinaista metsästystä, riistanhoitoa kentällä. Myös Metsästäjain keskusjärjestön tilalle olisi saatava monipuolisempi seurajärjestelmä. Viranomais-toimia voisivat alkuvaiheessa hoitaa esimerkiksi maaseutupiirit. Hallituksen esitykseen on piilotettu se periaate, että metsästäjillä ei ole enää pakkojäsenyyttä yhteen järjestöön. Silti hallituksen esityksen ja valiokunnan enemmistön toimesta on kuitenkin haluttu turvata vanhat rahoitus- ja valtalinnakkeet. Viime vaiheessa valiokunnan enemmistö poisti viranomaisia ja yhteisöjä koskevan 56 §:n kohdalta toteamuksen vapaaehtoiseen jäsenyyteen perustuvista metsästäjäjärjestöistä ja metsästäjäseuroista. Tämän vuoksi esitämme valiokunnassa viime hetkellä hylätyn sanamuodon palauttamista 56 §:ään.

Lain 59 §:n 2 momentin sisällön esitämme muutettavaksi vastaamaan samaa periaatetta. Esitämme edustajakokouksen hallituksen valinnan suoritettavaksi tavalla, joka tunnustaa muutkin valtakunnalliset metsästysjärjestöt niin, että kukin niistä saisi edustuksen keskusjärjestön hallitukseen.

2. Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta

Metsästyslain yhteydessä otettujen kannanottojen mukaisesti olisi ollut johdonmukaista muuttaa rahavirtojen ohjaus riistanhoitomaksuja ja pyyntilupamaksuja koskevan lain 3 §:ssä harkinnanvaraiseksi myös muiden järjestöjen suuntaan.

Riistanhoitomaksu on vero, joka kerätään riistaeläinten muodostaman luonnonvaran käyttäjiltä. Maksua perustellaan sillä, että sen avulla voitaisiin suorittaa hoitotoimenpiteitä, jotka ovat metsästyksen johdosta tulleet tarpeellisiksi. Riistanhoitomaksua on näin perusteltu ja perustellaan edelleenkin. Kuitenkin käytännön tilanne ja nyt myös metsästyslakiin liittyen annettu esitys riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamak-

susta romuttaa nämä käsitykset. Valtiolle kertyvistä riistanhoitomaksuista kulutetaan pääosa yhden metsästäjäjärjestöverkoston — Metsästäjien keskusjärjestön — käyttö- ja kulutusmenoihin.

Vuosikymmenen alkuvuosina kertyi riistanhoitomaksuvaroja noin 32 miljoonaa markkaa vuodessa ja siitä lähes 30 miljoonaa markkaa vei järjestön ylläpito. Varsinaiseen tarkoitukseen ei paljon jäänyt. Hallituksen esitys pitää tilanteen ennallaan, sillä käyttötarkoituksesta ensisijaisin on edelleen Metsästäjien keskusjärjestön järjestöverkoston ylläpito.

Kun nyt järjestäytymispakko puretaan eikä kenenkään metsästäjistä ole pakko kuulua järjestöverkkoon jäsenenä, olisi syytä nostaa vapaaehtoinen metsästäjien yhdistystoiminta mukaan kuvaan. Näiden järjestöjen toimesta voidaan hyvin hoitaa erilaiset tehtävät, jotka nyt on osoitettu vain Metsästäjien keskusjärjestön ja

sen jäsenjärjestöjen hallintaan. Vapaaehtoisen järjestöverkoston hallinnolliseen ylläpitoon ei varmasti kuluisi niin paljon kerättyjä riistanhoitomaksuja kuin nyt.

On ilmeistä, että maa- ja metsätalousministeriön piirissä kaavaillaan maaseutuhallinnon kehittyessä sinne koottavaksi myös metsä- ja metsästysasiat. Kalataloushan on jo maaseutuelinkeinohallinnon työalaa. Miksi nyt tältä osin ratkaisu jää puolitiehen?

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että lakiehdotukset n:ot 3—5 hyväksyttäisiin valiokunnan mietinnön mukaisina ja

että lakiehdotukset n:ot 1 ja 2 hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Metsästyslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1—5 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

2 luku

Metsästysoikeus, metsästysvuokra ja metsästyslupa

6 §

Metsästyksen järjestäminen

Metsästyksen järjestämistä varten maa tulee jakaa yhtenäisiin ja tarkoituksenmukaisiin metsästysalueisiin, joiden puitteissa maa- ja vesialueiden omistajat sekä alueen metsästäjät yhdessä organisoivat riistakantojen tuottokyvyn mukaisen metsästyksen ja tarvittavat riistanhoitotoimenpiteet.

Karhua voidaan metsästää ilman alueeseen kohdistuvaa metsästysoikeutta. Karhun metsästystä säädellään kaatokiintiöiden avulla. (uusi 2 mom.)

7 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

8 §

(Poist.) Oikeus metsästää valtion alueella

Henkilöllä, jonka kotipaikka on luontaiselinkeinolain (610/84) soveltamisalueella Enontekiön, Inarin, Utsjoen ja Savukosken kunnissa sekä Muonion, Kittilän, Sodankylän ja Sallan kuntien niissä osissa, jotka ovat Tepaston, Pomovaaran, Peurasuvannon, Savukosken Seitajärven, Ruotsukaisen, Pulkkaviidan ja Ylirovanvaaran muodostaman rajaviivan pohjoispuolella, on oikeus metsästää mainituilla alueilla kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla. Oikeus ei koske karhua, sutta, ahmaa eikä hirveä.

9—19 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

3 luku

Metsästyksen harjoittaminen

20—31 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

4 luku

Metsästystavat

32—35 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

5 luku

Riistaeläinten rauhoittaminen ja riistanhoito

36—38 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

39 §

(Poist.)

39—42 §

(Kuten valiokunnan mietinnön 40—43 §)

6 luku

Metsästyks ja riistanhoito valtion alueilla

43—46 §

(Kuten valiokunnan mietinnön 44—47 §)

7 luku

Rauhoittamattoman eläimen pyydystäminen ja tappaminen

47—49 §

(Kuten valiokunnan mietinnön 48—50 §)

8 luku

Koiran pitäminen

50—54 §

(Kuten valiokunnan mietinnön 51—55 §)

9 luku

Metsästyksen ja riistanhoidon viranomaisten yhteisöt

55 (56) §

Viranomaiset ja yhteisöt

Metsästystä ja riistanhoitoa koskevia asioita hoitavat valtion viranomaisten lisäksi metsästäjien omatoimisuuteen perustuvat Metsästäjien keskusjärjestö, riistanhoitopiirit ja riistanhoitoyhdistykset sekä vapaaehtoiseen jäsenyyteen perustuvat valtakunnalliset metsästäjäjärjestöt ja -seurat.

(2 ja 3 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

56 ja 57 §

(Kuten valiokunnan mietinnön 57 ja 58 §)

58 (59) §

Keskusjärjestön hallitus ja toiminnanjohtaja

(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

Edustajakokous valitsee kustakin riistanhoitopiiristä hallitukseen yhden jäsenen riistanhoitopiiriin asettamista ehdokkaista. Lisäksi edustajakokous valitsee hallitukseen *(poist.)* kolme muuta jäsentä, joiden tulee kunkin edustaa yhtä valtakunnallista metsästysjärjestöä. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö, metsähallitus sekä riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos määräävät hallitukseen kukin yhden jäsenen ja tämän henkilökohtaisen varamiehen. Hallituksen puheenjohtajan valitsee edustajakokous ja varapuheenjohtajan hallitus keskuudestaan.

(3—5 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

59—70 §

(Kuten valiokunnan mietinnön 60—71 §)

10 luku

Lainvastaisen toiminnan seuraamukset

71—81 §

(Kuten valiokunnan mietinnön 72—82 §)

11 luku

Erinäiset säännökset

82—92 §

(Kuten valiokunnan mietinnön 83—93 §)

2.

Laki**riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla, säädetään:

1 ja 2 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

3 §

(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

Edellä 1 momentissa tarkoitetut varat käytetään seuraavasti:

1) riistanhoitotoimenpiteisiin, niihin liittyvään kokeilutoimintaan ja riistanhoitotyön valistustoimintaan;

2) valtakunnallisesti kattavien metsästäjäjärjestöjen ja niiden jäsenjärjestöjen toiminnasta aiheutuviin menoihin; sekä

3) läänikohtaisen riistapäällikkötoiminnan ylläpitoon, metsästäjän ryhmävakuutuksesta aiheutuviin menoihin ja metsästysmuseotoiminnan tukemiseen.

(3 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

4—8 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 18 päivänä toukokuuta 1993

Kari Rajamäki

Kari Urpilainen

Ulpu Iivari

Erja Lahikainen

Heikki Rinne